

fende Bestemmelser, Bestemmelser, som om de ikke i væsentlig Grad forringe Gavnens Værdi, som beroer paa Principet, dog i høi Grad forringe Gavnens Brugbarhed. — Jeg kan ikke see, at den ærede Cultusminister havde Ret, naar han i Lovdags paastod, at for det Første vilde den Trang, der muligen skulde vise sig, kunne blive tilstrækkelig fyldestgjort ved det Antal af Kirkenes Tjenere, som staae udenfor Tjeneste. Han henviste i saa Henseende til det Antal Præster, som ved den sidste ulykkelige Krig ere bleve tjenstledige; men det er dog i alt Fald vist, at det er kun til en vis Grad, at disse Mænd ville kunne afgive de tilstrækkelige Kræfter. Jeg kan heller ikke troe, at den ærede Cultusminister havde Ret, naar han paastod, at det, at vie theologiske Candidater til præstelig Gjerning uden med det Samme at give dem bestemte Embeder, skulde staae i en bestemt Strid med den danske Folkekirkens Aand og hele Ordning; men det, som gives ved denne Lov, er allerede et saa stort Fremstridt, og jeg lover mig saa gode Følger deraf, at jeg skal tillade mig at anbefale Loven til det høie Thing til en velvillig Modtagelse, en nøiagtig Drøftelse og saa sluttelig til Vedtagelse. — Jeg forstaaer, at der er Mange, som nære stor Betænkelighed ved Loven; men af de Flere, som her i Salen have udtalt sig imod den, har imidlertid dog vistnok ikke en Eneste sagt, at den skal forkastes, men de have sagt, at det ikke nu er Diebliffet til at komme med den, og at man skal vente, til den har været for i den Kirkecommission, som den høitærede Kirkeminister selv har stillet Forslag om. Ifjor henviste man os til Landemoderne, iaar henviser man os til Kirkecommissionen. Hvorlænge vi skulle vente, troer jeg vanstelig, Nogen af os kan sige, og jeg maa slutte mig fuldkommen til den høitærede Ministers Udtalelse i Mødet iforgaars om, hvorledes Sagen vel vil stille sig i en Commission, naar denne Lov er vedtagen, og naar den ikke er vedtagen. Der er altid Betænkelighed ved at foretage store, gennemgribende Reformers, det er altid en betænkelig Sag at løse gamle bestaaende Vaand, men jeg troer, at det gælder her med Hensyn til Kirken som i alle Tilfælde, hvor der er Spørgsmaal om Reformers:

Foretag dem i rette Tid, og det vil blive løst jævnt og godt, som maaskee, hvis man opsætter det, vil blive løst efter en voldsom Kamp, hvorved Meget kan blive stykket bort og tilintetgjort, som vi elcke og ønske maa blive bevaret. Skulde Loven blive forkastet, er det, jeg frygter meest, ikke, at en saadan Kamp skal komme; men den Frygt, som er tilstede hos mig, er, at netop det, som vi ønske bevaret, skal slynges hen og døe, thi det er jo, mine Herrer, i vor Tid lettere at faae Menneffene til at bryde Ræne for Guldkalben end for den Herre i Himlen.

Madvig: Naar man tager Ordet i en Sag, efterat den har været forhandlet saa længe som denne, da er det vanskeligt at undgaae Gjentagelser, forsaavidt man ikke ønsker blot at gjøre enkelte sporadiske Bemærkninger, men man ønsker at udvikle sin Betragtning af Sagen nogenlunde i fuldstændig Sammenhæng. Jeg maa derfor bede om Tilgivelse, dersom jeg skulde komme til at gjentage Det og Andet, som allerede er blevet sagt iforgaars eller idag. Det er dernæst ogsaa vanskeligt, hvormeget man end ønsker at holde sig til Sagen selv i dens Væsen og derimod ikke at hugge Smaaapinde af andres Foredrag, dog ikke at tage noget Hensyn til, hvad der er blevet hittret fra andre Sider, og jeg for mit Vedkommende troer netop at være nødt til at tage et bestemt Hensyn til tvende af de Foredrag, der ere fremkomne, nemlig det af den ærede 3die Medlem for 7de Kreds (Forchhammer) og det af den høitærede Kirkeminister holdte. Jeg skal tillade mig strax at sige, hvorledes disse Foredrag forekom mig i deres Heelhed at være beftagne, og Deviserne derfor skal jeg da søge at give efterhaanden, forsaavidt jeg anseer det for nødvendigt, idet jeg dog troer, med Hensyn til enkelte Punkter i dem, tilbeels at kunne appellere til de øvrige ærede Medlemmers egen umiddelbare Indtryk og Følelser. Det ærede 3die Medlem for 7de Kreds talte saaledes, at det vist var vanskeligt for Mange at komme til Sikkerhed om, hvorvidt han talte for eller mod Lovforslaget. Ganske vist syntes han at tale for det, men han bevægede sig dog mellem to ganske forskellige Standpunkter, idet han snart stærkt udhævede Nødvendigheden af Lovforslaget og snart derimod de store Betæn-